

Studieplan

2016

Videreutdanning i sykepleie til pasienter med kreftsykdom

Godkjent i Styret, 28.8.2012, revidert 27.6.16

INNLEDNING	4
Samfunnsutfordringer	4
Verdiforankring	5
Høgskolens idégrunnlag	5
Studieplanen	6
Studiets overordnede mål	6
Opptakskrav, relevant kompetanse og forventet læringsutbytte.....	6
OMFANG OG ORGANISERING AV STUDIET	8
Bruk av IKT.....	8
Pedagogiske metoder	9
Undervisning	9
Veiledning.....	9
Gruppearbeid.....	10
Selvstudium	10
Praksisstudier	10
Læringsutbytte for praksisstudier	10
Rammer.....	10
Kriterier for vurdering av praksisstudier.....	11
Bruk av lærerveileder	11
Praksissted og praksisveileder.....	12
Regler ved fravær.....	12
Fravær fra eksamen	12
STUDIETS MODULER	13
Modul 1 - Kreftsyepleiens fundament.....	13
Emne 1: Kunnskapsutvikling, vitenskapsteori og etikk.....	14
Læringsutbytte	14
Studiekrav	14
Emne: Kommunikasjon og psykologiske emner	14
Læringsutbytte	15
Modul 2 - Sykepleie og behandling av pasienter med kreft I.....	15
Emne: Pasienter med kreftsykdom.....	15
Læringsutbytte	16
Emne: Kreftsykdom og behandlingsformer	17

Læringsutbytte	17
Studiekrav	18
Eksamen for heltidskullet/Studiekrav for deltidskullet	18
Modul 3 - Sykepleie og behandling av pasienter med kreft II.....	18
Emne: Følger av sykdom, behandling og rehabilitering	19
Læringsutbytte	19
Emne Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt	19
Læringsutbytte	20
Studiekrav	20
Eksamen for deltidskullet/Studiekrav for heltidskullet	20
Modul 4 - Kreftsykepleie i et samfunnsperspektiv.....	20
Emne: Forebygging av kreft.....	21
Emne: Fagutvikling, pedagogikk og ledelse.....	21
Læringsutbytte	21
Emne: Tverrfaglig samarbeid og nettverksarbeid	22
Læringsutbytte	22
Emne: Prioriteringer og regelverk i helsevesenet	23
Læringsutbytte	23
Studiekrav	23
Eksamen	23

INNLEDNING

Høgskolen Diakonova tilbyr bachelorgradsstudium i sykepleie, videreutdanninger i sykepleie, henholdsvis til pasienter med kreftsykdom, nyresykdom og helsesøsterutdanning, samt studium i kristen sjelesorg. Høsten 2014 startet Høgskolen et Mastergradsstudium i sykepleie med kommunehelsetjenesteperspektiv. Studiet henvender seg i første rekke til hjemmesykepleiere og helsesøstre. Høgskolen planlegger for Mastergradsstudium i avansert klinisk sykepleie til pasienter med kreftsykdom fra høsten 2017. Høgskolen har også kursvirksomhet. Høgskolen Diakonova har drevet Videreutdanning i sykepleie til pasienter med kreftsykdom som deltidsutdanning siden høsten 2000. Heltidstilbud ble etablert i 2005.

Samfunnsutfordringer

Det lever for tiden over 232 000 mennesker i Norge som hadde, eller har hatt kreft.

Kreftregisteret (2016) dokumenterer 31651 nye krefttilfeller i 2014

(<http://www.kreftregisteret.no/no/Registrene/Kreftstatistikk/>). Antallet øker årlig.

Gjennomsnittlig vil mer enn 60 % av dem som får en kreftdiagnose bli helbredet (Kreftregisteret, 2016). Økningen i kreftforekomst kan særlig relateres til høyere gjennomsnittsalder og det faktum at risikoen for å utvikle kreft tiltar med økende alder. Stadig flere overlever kreft, og over 68 % av kvinner og menn lever etter 5 år. Det høye antallet kreftoverlevende fører til at flere får senvirkninger av kreftbehandlingen. Antallet som blir helt eller delvis uføre etter kreftsykdom øker. Videre vil det at kronisk syke kreftpasienter stadig lever lenger, føre til økende belastninger for sykehus og pleieinstitusjoner (Kreftregisteret, 2016). Det er en stor samfunnsmessig utfordring å sikre tilstrekkelig kvalifisert personell på alle nivåer i helsetjenesten for å imøtekomme de fremtidige behovene.

Parallelt med et økende antall krefttilfeller, skjer det en rask faglig utvikling innen forebygging og behandling. Den medisinske og tekniske utvikling har gjort at flere kreftformer i dag kan kureres. Kunnskaper om rehabilitering etter en kreftsykdom er nødvendig. Dette innebærer store krav og utfordringer til leger, sykepleiere og annet helsepersonell.

Kreftsykepleiere ivaretar en viktig oppgave i kreftomsorgen og følger pasienten gjennom ulike faser av en kreftsykdom. Sykepleiernes oppgaver har endret seg som følge av nye metoder både innen kirurgi, stråle- og cytostatikabehandling. Dette innebærer sykepleiefaglige utfordringer blant annet knyttet til oppfølging av pasienten i en stadig mer krevende og komplisert behandlingssituasjon. Kreftsykepleier har en sentral funksjon overfor de pasienter som ikke blir helbredet fra sin sykdom og hvor døden er uunngåelig. Å gi

tilfredsstillende sykepleie i livets slutfase, krever betydelige kunnskaper og erfaring i å reflektere over etiske problemstillinger og dilemmaer.

Kreftsykepleier må forstå betydningen av og bidra til samhandling og kontinuitet mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten, samt andre aktører. God fagkompetanse er et viktig grunnlag for å utvikle et godt tverrfaglig samarbeid og nye samhandlingsformer.

Brukermedvirkning er vesentlig, og det er en utfordring å hjelpe pasientene til å leve et så normalt liv som mulig. Støtte til pårørende vil ofte innebære hjelp til pasienten.

Fagutvikling og forskning er nødvendig for å sikre kreftpasienter sykepleie av god kvalitet, og kreftsykepleier skal bidra til å identifisere behov for kvalitetsforbedringer og til at forskning integreres i praksis. Kreftsykepleier skal også sørge for at kunnskap formidles til pasienter, pårørende og annet helsepersonell (jfr. Lov om spesialisthelsetjenesten m.m.1999).

Verdiforankring

Diakonova er en frittstående, selveiet stiftelse innen Den norske kirke.

Diakonovas fire kjerneverdier er helhetlig menneskesyn, menneskets iboende verdighet, barmhjertighet og solidaritet. Høyskolen ønsker gjennom de ulike studietilbud å stimulere studentene til en økt verdibevissthet slik at det å forholde seg til hele mennesket med barmhjertighet og solidaritet, og verne om menneskets verdighet, utgjør en naturlig del av yrkeskompetansen.

Norge er blitt et multikulturelt samfunn. Dette utfordrer helsetjenesten fordi nye befolkningsgrupper bringer nye helseutfordringer. I kritiske faser i menneskers liv er det viktig at ansatte i helsevesenet har høy kompetanse om spørsmål som berører kultur, tro og verdier. Her vil den diakonale kompetansen være et særlig viktig bidrag. Studentene blir gjennom studiet ved Diakonova utfordret til refleksjon omkring spørsmål vedrørende samfunnets og den enkeltes verdier.

Høyskolens idégrunnlag

Høyskolen Diakonova eies av Stiftelsen Diakonova, som er en frittstående, selveiet diakoniinstitusjon innen Den norske kirke. Høyskolen Diakonovas idégrunnlag er verdiforankret i den kristne tro og diakoni med kjærlighet som drivkraft. Dette danner basis for Høyskolens virksomhet. Høyskolen ønsker gjennom de ulike studietilbud å stimulere studentene til en økt verdibevissthet, slik at det å forholde seg til hele mennesket og i barmhjertighet og solidaritet verne om menneskets verdighet, utgjør en naturlig del av yrkeskompetansen.

Studieplanen

Videreutdanning i sykepleie til pasienter med kreftsykdom er regulert gjennom Lov om Universiteter og Høyskoler av 1. april 2005 og følger bestemmelser gitt i Rammeplan og forskrift for Videreutdanning i kreftsykepleie fastsatt 1. desember 2005 av Utdannings- og forskningsdepartementet

(http://www.regjeringen.no/upload/kilde/kd/pla/2006/0002/ddd/pdfv/269392-rammeplan_for_kreftsykepleie_05.pdf). Studieplanen følger nasjonalt

kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, fastsatt 20. mars 2009 av

Kunnskapsdepartementet (<http://www.uhr.no/documents/kvalifikasjonsrammeverket.pdf>).

Studieplanen beskriver bakgrunn og innhold for videreutdanningen i sykepleie til pasienter med kreftsykdom. Studiet gir 60 studiepoeng og gjennomføres som et deltidsstudium over to år, eller som et heltidsstudium over ett år.

Studiets overordnede mål

Studenten skal i løpet av studiet utvikle en handlingskompetanse til å utøve kreftsykepleie og ivareta pasienter med kreft og deres pårørende på en forsvarlig måte i en kompleks, uforutsigbar og raskt skiftende hverdag. Kreftsykepleieren skal ved sine helsefremmende, forebyggende, behandlende, lindrende, rehabiliterende og habiliterende funksjoner ivareta den kreftsyke i alle aldre og i alle faser av sykdommen. Det krever kunnskaper om kreftsykdommer, årsaksforhold, symptomer, diagnostikk og relevante behandlingsformer. Det er også nødvendig å ha kunnskap om hvilke bivirkninger som kan oppstå ved behandling og hva som kan gjøres for å forebygge eller lindre disse.

Forsknings- og erfaringsbasert kunnskap er sentrale kunnskapsformer, samtidig som brukerens / pasientens kunnskap og livserfaring må etterspørres og vektlegges. God kreftsykepleie fordrer en personlig faglig kompetanse. Utdanningen vil bidra til at studentene skal utvikle en verdibevissthet om eget livssyn og moralske forpliktelse i møte med andre mennesker, samt en respekt for andres verdier og livssyn.

Opptakskrav, relevant kompetanse og forventet læringsutbytte

Rammeplanen for videreutdanninger i kreftsykepleie stiller krav om minimum 2 års klinisk praksis i 100 % stilling, etter gjennomført bachelorgrad. Det er ønskelig at søkere har klinisk erfaring fra arbeid med kreftsyke pasienter.

Målgruppen for studiet er sykepleiere som ønsker å utøve sykepleie til mennesker som er rammet av kreft og å bistå deres pårørende i og utenfor institusjon på alle nivåer i helsetjenesten.

Overordnet læringsutbytte

Kunnskap

- Har spesialisert kunnskap om begreper og teorier som gir forståelse for sykepleie som fag, profesjon og vitenskap
- Har inngående kunnskap om kreftsykdommer, behandlingsformer, symptomlindring og organisering av behandlingstilbudet
- Har kunnskap om samhandling i et forebyggende, rehabiliterende, behandlende og lindrende perspektiv på tvers av faggrupper og nivå
- Har videreutviklet sine pedagogiske kunnskaper, og har kunnskap om ledelsesprinsipper og organisering av helsetjenesten
- Har kunnskap om den sosial- og helsepolitiske utviklingen i helsetjenesten

Ferdigheter

- Kan utøve spesialisert klinisk sykepleie til pasienter med kreft i alle faser av kreftsykdommen
- Kan arbeide selvstendig i møte med de ulike behov hos den alvorlig syke og pårørende uansett kulturbakgrunn, tro og verdier
- Har spesialisert etisk handlingskompetanse i sykepleie til pasienter med kreft og deres pårørende
- Kan anvende spesialisert kunnskap i kommunikasjonsprosessen med pasient og pårørende
- Kan vurdere og initiere samhandling i et forebyggende, rehabiliterende, behandlende og lindrende perspektiv på tvers av faggrupper og nivå
- Kan arbeide kunnskaps- og verdibasert med utgangspunkt i pasientens aktuelle behov og ressurser
- Kan bidra aktivt i kvalitetsutviklingsprosjekter under veiledning

Generell kompetanse

- Har en faglig og etisk bevisst holdning til pasienter med kreft og deres pårørende, preget av solidaritet, innlevelse, samarbeid og profesjonalitet
- Har vilje til å videreutvikle sin personlige og faglige kompetanse som kreftsykepleier og bidra til nytenkning og videreutvikling innen faget
- Har en åpen holdning til andre yrkesgrupper og tar selvstendig initiativ til tverrfaglig samarbeid.

OMFANG OG ORGANISERING AV STUDIET

Studiet har en normert studietid på 40 uker, fordelt på teoretiske og praktiske studier.

Forventet arbeidsmengde for studiet totalt er 1600 timer, fordelt på to semestre på heltid eller fire semestre på deltid. Fire moduler beskriver de ulike hovedemnene. Modul 2 og 3 hører faglig sett sammen da det i klinisk praksis er glidende overganger mellom kurasjon og palliasjon. Modulene er ikke identiske med semestrene. Innholdet i modulene vil spres gjennom semestrene for å få en naturlig integrasjon av fagstoffet og en god studieprogresjon.

Høgskolen er i henhold til lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005

(http://www.regjeringen.no/nb/dok/lover_regler/lover/lov-om-universiteter-og-hoyskoler.html?id=213307) ansvarlig for at undervisningen ivaretas av

undervisningspersonale med formell og reell kompetanse innen de aktuelle fagområdene.

Undervisningen vil være basert på det fremste innen forskning og erfaringskunnskap på det aktuelle fagfeltet. Praksisveiledning vil bli gitt av sykepleiere med relevant spesialkompetanse.

Bruk av IKT

Høgskolen Diakonova er knyttet til læringsportalen It's learning.

Modul 1 – Kreftsykepleiens fundament (15 sp.)

- Kunnskapsutvikling, vitenskapsteori og etikk
- Kommunikasjon og psykologiske emner
- Skriftlig gruppeoppgave i etikk

Modul 2 – Sykepleie og behandling av pasienter med kreft I (15 sp.)

- Pasienter med kreft
- Kreftsykdom og behandlingsformer
- Kliniske helsevurderinger
- Farmakologi
- Skriftlig individuell oppgave i stråle- eller cytostatikabehandling
- Praksisstudier 6 uker

Modul 3 – Sykepleie og behandling av pasienter med kreft II (15 sp.)

- Følger av sykdom og behandling - rehabilitering
- Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt

- Kliniske helsevurderinger
- Farmakologi
- Skriftlig individuell oppgave i lindrende behandling
- Praksisstudier 6 uker

Modul 4 – Kreftsykepleie i et samfunnsperspektiv (15 sp.)

- Forebygging av kreft
- Fagutvikling, pedagogikk og ledelse
- Tverrfaglig samarbeid og nettverksarbeid
- Prioritering og regelverk i helsevesenet
- Skrivning av artikkel

Pedagogiske metoder

Metoder velges ut fra læringsstoffets egenart. Studentaktive metoder som stimulerer til selvstendighet og kritisk tenkning vil være sentrale. Det legges stor vekt på å integrere teori og praksis. Studentenes erfaringer fra sykepleiepraksis vil derfor bli trukket inn i undervisningen. Undervisningen vil bestå av forelesninger, veiledning og gruppearbeid, selvstudier og praksisstudier.

Undervisning

Aktuelle metoder i undervisningen er studentframlegg, prosjektarbeid, forelesninger, dialog i klasse og praktiske øvelser. Forelesningene er ressursforelesninger som skal gi utdyping i sentrale temaer.

Veiledning

Veiledning skal hjelpe studentene til faglig og personlig vekst. Gjennom fordypning i sykepleiepraksis siktes det mot en videreutvikling av faget og integrering av ny kunnskap i det kliniske omsorgsarbeidet. Gjennom veiledningsgrupper kan studenten arbeide med erfaringer fra tidligere praksis med pasienter med kreft og med studierelaterte erfaringer.

Gruppearbeid

Studenten skal delta aktivt i studiegrupper/kollokvier. I studiegruppene vil studenten arbeide med kommunikasjon og samhandling, pedagogiske metoder, problemløsning, ledelse, kvalitet, saksbehandling og vurdering. Hensikten med gruppene er å utvikle verdier, holdninger, kunnskap og ferdigheter som er relevant for praktisk yrkesutøvelse.

Selvstudium

Det forventes stor grad av selvstudier og at studenten kan lese og forstå engelsk litteratur.

Praksisstudier

Målet med praksisstudier er at studenten utvikler handlingskompetanse innen kreftsykepleie. Studentene må kunne reflektere ut fra ulike kunnskapskilder, ta beslutninger og handle på grunnlag av gjennomtenkte alternativer. Kompetanse i kreftsykepleie blir utviklet gjennom øvelse og refleksjon. Den personlige faglige kompetansen en kreftsykepleier skal ha er uttrykt i læringsutbyttet for studiet. Studentene har obligatoriske studiekraav som sammen med praksisveilederens vurdering danner grunnlaget for Høyskolens godkjenning av praksisstudiene.

Læringsutbytte for praksisstudier

Etter avsluttede praksisstudier har studenten, jfr. Rammeplanen:

- Fått erfaringer med og utviklet kompetanse i kreftsykepleie om hyppig forekommende kreftsykdommer, sentrale behandlingsformer og ulike pasientsituasjoner.
- Praktisert og videreutviklet kunnskaper, holdninger og ferdigheter i direkte samhandling med pasienter.
- Tilegnet seg yrkesspesifikke kunnskaper, holdninger og ferdigheter i samarbeid med kreftsykepleiere og annet helsepersonell.
- Fått innsikt i kommunehelsetjenestens sykepleie til pasienter med kreft.

Rammer

Praksisstudier utgjør 18 studiepoeng, det vil si 12 uker av studietiden. 6 uker av praksisstudiene er på avdeling som gir stråle- og cytostatikabehandling. De resterende 6 uker av praksisstudiene er i hjemmesykepleien eller i institusjon med hovedvekt på forebygging, rehabilitering og palliativ behandling og sykepleie.

Alle praksisstudier er veiledet og obligatoriske. Studenten vurderes ut fra individuelle mål og læringsutbyttet i dialog med praksisveileder og veileder fra høyskolen. Praksisstudier vurderes til bestått / ikke bestått. Praksisstudiene har 40 timers uke. Fravær over 10 % medfører at praksisstudiene ikke er bestått.

Studenten skal planlegge studiet og skrive individuelt læringsutbytte for praksisstudier ut fra praksisstedets egenart og egne læringsbehov. Studentens læringsutbytte skal godkjennes av høyskolens veileder og brukes aktivt i studentens selvvrdering og i sluttsamtale med praksisveileder. Det forventes at studenten:

- Tar initiativ til målsamtale med praksisveileder innen tre dager etter påbegynte praksisstudier.
- Er aktiv og tar initiativ til å lære.
- Utarbeider arbeidsplan og vaktplan for praksisperioden.
- Forbederer seg til veiledningssamtaler.

Praksisstudier bygger på studentens autorisasjon som sykepleier. Høyskolen tildeler studenten praksisplass. Om studenten har egne ønsker, må det avtales spesielt om dette. Praksisstedet skal godkjennes av Høyskolen. Studenten må ta imot den praksisplassen som blir tildelt dersom studentens eget ønske om praksisplass ikke kan imøtekommes. Det vil om mulig tas geografiske hensyn.

Praksisstudier skal fortrinnsvis ikke gjennomføres på egen arbeidsplass. Unntak kan skje dersom studenten er knyttet til et prosjekt på egen arbeidsplass når dette er relevant i utdanningen.

Kriterier for vurdering av praksisstudier

Vurderingen av praksisstudier skjer i forhold til læringsutbytte for utdanningen, praksisstedets egenart og studentens egne læringsbehov. Praksisveileder har ansvar for å tilrettelegge oppholdet i avdelingen slik at læringsutbyttet kan oppnås. Praksisveileder har også et oppfølgingsansvar med fortløpende tilbakemeldinger overfor studenten og bidrar på denne måten i vurderingsprosessen. Det vil bli foretatt en muntlig og skriftlig midtsamtale.

Bruk av lærerveileder

Høyskolens lærer:

- Informerer praksisveileder og student skriftlig om innhold og krav til praksisstudiet
- Har kontakt med praksisveileder i veiledningsarbeidet med studenten
- Veileder studenten ved utarbeidelse av individuelle læringsutbytter og godkjenner disse
- Har det formelle ansvar for godkjenning av praksisstudiet

Praksissted og praksisveileder

Det forventes at praksisveileder:

- Gjør seg kjent med utdanningens læringsutbytte
- Informerer studenten om mulige læresituasjoner og praksisstedets egenart slik at studenten kan administrere sin praksisperiode hensiktsmessig
- Setter seg inn i studentens individuelle læringsutbytter og legger til rette for relevante læresituasjoner
- Veileder studenten før, under og etter gjennomførte læresituasjoner.

Praksisveileder vurderer studenten i en formell midtvurderingssamtale, eventuelt sammen med lærer. Ved spesielle behov kan lærer delta på sluttsamtale. Praksisveileder tar kontakt med lærer dersom uforutsette hendelser vanskeliggjør oppfølgingen av studenten.

Regler ved fravær

Se Studentreglementet.

Fravær fra eksamen

Forfall / gyldig fravær fra eksamen er beskrevet i Studentreglementet, Forskrift for eksamen ved Høyskolen Diakonova.

STUDIETS MODULER

Modul 1	Kreftsykepleiens fundament	Vurderingsform	Studiepoeng
	Sykepleieteori, vitenskapsteori og etikk . Kommunikasjon og psykologiske emner. Gruppeoppgave i etikk.	Bestått / ikke bestått	15
			15

Modul 2	Sykepleie og behandling av pasienter med kreftsykdom I	Vurderingsform	Studiepoeng
	Sykepleie og behandling av pasienter som får cytostatika - og strålebehandling. Individuell skriftlig oppgave knyttet til praksisstudier.	Bestått / ikke bestått (Deltid - 2.sem) A – F (Heltid – 2.sem.)	6
	Praksisstudier knyttet til cytostatika - og strålebehandling.	Bestått / ikke bestått	9
			15

Modul 3	Sykepleie og behandling av pasienter med kreftsykdom II	Vurderingsform	Studiepoeng
	Sykepleie og behandling av pasienter i palliativ fase. Individuell skriftlig oppgave knyttet til praksisstudier.	Bestått / ikke bestått (Heltid 1.semester) A-F (Deltid 4.semester)	6
	Praksisstudier knyttet til palliativ behandling.	Bestått / ikke bestått	9
			15

Modul 4	Kreftsykepleie i et samfunnsperspektiv	Vurderingsform	Studiepoeng
	Kreftsykepleie og fagutvikling Prosjektskisse og artikkel	Prosjektskisse: Bestått/ikke bestått Artikkel: A - F	15
			15

Modul 1 - Kreftsykepleiens fundament

Målet er at studentene skal få kunnskap om og bli bevisst grunnleggende verdier i omsorgen for kreftsyke og deres pårørende, samt videreutvikle sykepleiefaglig forståelse innen

kunnskapsutvikling og vitenskapsteori. Det forutsettes at studentene har kunnskaper om grunnleggende etiske teorier og prinsipper. Studentene skal tilegne seg kunnskap om ulike psykologiske begreper, ha kunnskap om kommunikasjonsprosessen generelt og om det som er spesielt i møtet med pasienter med kreftsykdom og deres pårørende.

Emne 1: Kunnskapsutvikling, vitenskapsteori og etikk

- Sentrale begreper relatert til kunnskapsutvikling og vitenskapsteori
- Kreftsykepleierrollen og faglig identitet
- Etiske teorier og etiske vurderinger i praksis
- Evidensbasert praksis

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har spesialisert kunnskap om begreper og teorier som er grunnleggende for forståelse av sykepleie som fag, profesjon og vitenskap
- Har inngående kunnskap om vesentlige etiske teorier og prinsipper som danner grunnlag for omsorg for pasienter med kreft
- Har grunnleggende kunnskap om vitenskapsteoretiske retninger og kunnskapsutvikling

Ferdigheter

- Kan kritisk anvende etiske begreper og teorier i møte med pasient

Generell kompetanse

- Kan analysere etiske problemer og reflektere kritisk i valgsituasjoner
- Kan analysere og forholde seg kritisk til forskning og anvende dette for å arbeide evidens- og verdibasert med utgangspunkt i pasientens behov og ressurser

Studiekrav

- Skriftlig gruppeoppgave i etikk som presenteres i plenum. Oppgavens lengde er 3000 ord +/- 5 %. Vurderes med bestått/ikke bestått.

Emne: Kommunikasjon og psykologiske emner

- Kommunikasjon og samhandling generelt
- Kommunikasjon med alvorlig syke og døende
- Kommunikasjon med pårørende til alvorlig syke, inkludert barn og unge
- Krise og stress

- Lidelse i møte med sykdom og død
- Mestringsteorier
- Egne og andres følelser i samhandlingsprosessen

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har økt kunnskap og forståelse for kommunikasjonsprosessen
- Har inngående kunnskap om psykologiske begreper og teorier som utfordrer kommunikasjonsprosessen

Ferdigheter

- Kan anvende psykologiske begreper og teorier i møte med pasient og pårørende
- Kan anvende kommunikasjonsprosessen i møte med alvorlig syke og døende og deres pårørende på en helsefremmende måte

Generell kompetanse

- Anvender kommunikasjonsprosessen for å informere, veilede og støtte pasienter og deres pårørende ved alvorlig sykdom og død
- Har en bevissthet om egen adferd i samhandlingsprosessen

Modul 2 - Sykepleie og behandling av pasienter med kreft I

Hovedmålet er at studentene skal videreutvikle sine kunnskaper om kreft og om den kreftsyke. Studentene skal tilegne seg kunnskap om kreftsykdommer, årsaker, behandlingsformer, epidemiologi og forebygging. Studentene skal på grunnlag av medisinske og sykepleiefaglige kunnskaper kunne bidra aktivt i pasientens rehabiliteringsprosess. Kreftsykepleier har oppgaver knyttet til det å observere, informere og støtte pasienter under utredninger og krevende behandling. Sykepleieren skal administrere cytostatikabehandlingen, og det er viktig med sykepleietiltak som kan iverksettes for å lindre plagsomme symptomer og bivirkninger. Det er også nødvendig å ha kunnskaper om ulike kulturers syn på sykdom og død og vite hvordan en best kan bruke sine kunnskaper og erfaringer i forhold til pasienter og pårørende.

Emne: Pasienter med kreftsykdom

- Diagnosen kreft og opplevelsesdimensjonen
- Onkologi, ulike kreftformer, epidemiologi, årsak og diagnostikk
  - Kreft i øre-, nese- og halsregionen

- Cancer mammae
- Lungekreft
- Gastroenterologisk kreft
- Gynekologisk kreft
- Urologisk kreft
- Kreft i sentralnervesystemet
- Kreft i muskel- og skjelettsystemet
- Hematologiske kreftsykdommer
- Lymfomer
- Hudkreft og maligne melanomer
- Spesielle kreftsykdommer hos barn
- Akutte tilstander som kan oppstå ved kreftsykdom
- Kreftsykdom med ukjent utgangspunkt
- Sykdom og død i ulike kulturer
- Innføring i ulike ritualer og holdninger til død i fremmede kulturer og religioner

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har forståelse for sykdommens betydning for den som blir syk
- Har bredde- og dybdekunnskap om kreftsykdommer
- Har kunnskap om sykdom og død i ulike kulturer

Ferdigheter

- Kan anvende kunnskap i yrkesutøvelsen for å gi god informasjon, undervisning og veiledning tilpasset pasientens og / eller pårørendes behov
- Kan møte de ulike behov hos alvorlig syke pasienter og deres pårørende fra ulike kulturer

Generell kompetanse

- Kan integrere sine faglige kunnskaper i utøvelsen av sykepleie og reflektere kritisk over egen faglig praksis
- Har innsikt i og forståelse for menneskets psykiske, sosiale og åndelige dimensjoner relatert til egen kreftsykdom

Emne: Kreftsykdom og behandlingsformer

- Kjemoterapi, celle- og tumorbiologi, farmakologi og administrering av cytostatika
- Strålebehandling, strålefysikk, biologi og strålevirkning
- Hormonbehandling
- Aktuelle behandlingsmetoder i fremtidig kreftbehandling
- Hypertermi, cronoterapi
- Medisinsk og/eller kirurgisk kreftbehandling, patologi, diagnostikk, utredning og behandling ved:
  - Kreft i øre-, nese- og halsregionen
  - Cancer mammae
  - Lungekreft
  - Gastroenterologisk kreft
  - Gynekologisk kreft
  - Urologisk kreft
  - Kreft i sentralnervesystemet
  - Kreft i muskel- og skjelettsystemet
  - Hematologiske kreftsykdommer
  - Lymfomer
  - Hudkreft og maligne melanomer
  - Spesielle kreftsykdommer hos barn
  - Akutte tilstander som kan oppstå ved kreftsykdom
  - Kreftsykdom med ukjent utgangspunkt

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har bredde- og dybdekunnskap om kurative behandlingsformer
- Har inngående kunnskap om behandling og administrering av cytostatika i praksisfeltet
- Har kunnskap om strålebehandlingsprosessen i praksisfeltet

Ferdigheter

- Kan anvende kunnskap i yrkesutøvelsen for å gi god informasjon, undervisning og veiledning tilpasset pasientens og / eller pårørendes behov
- Kan arbeide tverrfaglig og koordinere tverrfaglig samarbeid for å sikre sømløst pasientløp mellom første-, andre- og tredje linjetjenesten
- Kan administrere cytostatika og håndtere avfall og avfallsprodukter på en forskriftsmessig måte
- Kan identifisere og kartlegge bivirkninger av behandling og kan iverksette relevante tiltak for å forebygge, lindre og / eller behandle disse
- Kan anvende faglig kunnskap kritisk i utførelse av praktisk sykepleie til pasienter som mottar cytostatika og / eller strålebehandling

Generell kompetanse

- Kan integrere sine faglige kunnskaper i utøvelsen av sykepleie og reflektere kritisk over egen faglig praksis
- Kan formulere komplekse faglige konklusjoner, og ta initiativ til faglig refleksjon over praksis
- Kan anvende inngående kunnskap om krisereaksjoner og ta medansvar for å gi tilpasset informasjon til pasient og pårørende før, under og etter cytostatika- og strålebehandling

Studiekrav

Individuelt skriftlig læringsutbytte knyttet til praksisstudier. Vurderes med bestått/ikke bestått.

Eksamen for heltidskullet/Studiekrav for deltidskullet

Artikkel med tema: Sykepleie til pasient som får stråle- eller cytostatikabehandling, evt. begge typer behandling. Tema er knyttet til praksisstudier. Artikkelenes lengde er 3000 ord.

Eksamen vurderes etter gradert karakterskala fra A – F, hvor F er ikke bestått. Studiekravet vurderes med bestått/ikke bestått.

Modul 3 - Sykepleie og behandling av pasienter med kreft II

En kreftsykdom kan føre til store endringer i et menneskes liv og behandlingen kan føre til senskader som inntil nå har vært lite vektlagt. Kreftsykepleieren trenger kunnskaper om dette for å kunne være en aktiv medaktør i rehabiliteringsprosessen.

Kreftsykepleieren trenger kunnskaper om prosesser som knytter seg til alvorlig sykdom og død og hvordan spesialisert sykepleie kan utøves i livets slutfase, både i og utenfor institusjon. Gjennom faglige og etiske diskusjoner skal studentene videreutvikle bevissthet om

egne tanker, følelser og holdninger til alvorlig sykdom og død. Fokus for praksisstudiet er informasjon og forebygging, tverrfaglig samarbeid, nettverksarbeid, rehabilitering og sykepleie til døende pasienter og deres familier.

Emne: Følger av sykdom, behandling og rehabilitering

- Seksualitet og kroppsoppfatning
- Supplerende og alternativ behandling
- Nedsatt immunforsvar – mikrobiologi og hygiene
- Mentale endringer
- Ernæring og ernæringsfysiologi
- Livskvalitet og rehabilitering

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har kunnskap om de endringer kreft medfører for den enkelte i forhold til oppfattelse av seg selv, sin kropp, seksualitet og livskvalitet
- Har kunnskap om rehabiliteringens betydning i kreftbehandling

Ferdigheter

- Kan utøve spesialisert sykepleie relatert til forebyggende og rehabiliterende tiltak

Generell kompetanse

- Kan integrere sine faglige kunnskaper i utøvelsen av forebyggende og rehabiliterende sykepleie og reflektere kritisk over egen faglig praksis

Emne Lindrende behandling og omsorg ved livets slutt

- Smertebehandling
- Ulike former for smerte
- Sykepleiers rolle i smertebehandling
- Sykepleie til den døende pasient og dens pårørende
- Symptomlindring
- Sorg og sorgarbeid
- Innføring i hospicefilosofien
- Å dø hjemme
- Eutanasi

Læringsutbytte

Kunnskaper

- Har inngående kunnskap om alvorlig syke pasienters behov, om palliasjon og det palliative tilbudet

Ferdigheter

- Kan utøve spesialisert sykepleie til alvorlig syke og døende pasienter

Generell kompetanse

- Kan integrere sine faglige kunnskaper i utøvelsen av sykepleie og reflektere kritisk over egen faglig praksis
- Har innsikt i og forståelse for menneskets psykiske, sosiale og åndelige dimensjoner og bidrar til at pasienten får et verdig liv i møte med døden
- Kan utvise spesialisert støttende kommunikasjon i møte med pasienter og pårørende ved lindrende behandling og livets slutt

Studiekrav

Individuelt skriftlig læringsutbytte til praksisstudier. Vurderes med bestått/ ikke bestått.

Eksamen for deltidskullet/Studiekrav for heltidskullet

Artikkel med tema: palliativ behandling og sykepleie. Tema er knyttet til praksisstudier.

Artikkelens lengde er 3000 ord.

Eksamen vurderes etter gradert karakterskala fra A – F, hvor F er ikke bestått.

Studiekrav vurderes med bestått / ikke bestått.

Modul 4 - Kreftsykepleie i et samfunnsperspektiv

Forebygging av kreft blir belyst. Likeledes betydningen av kontinuitet og samhandling mellom nivåene i helsevesenet. Det sosiale nettverket til pasienten har stor betydning for hvordan de mestrer sykdomsperioden. Mellommenneskelige og miljømessige aspekter i forholdet mellom pasient, familie og andre pårørende vil være tema. Barn og ungdom som pårørende vil også belyses.

Denne modulen inneholder kunnskap om lovverk, politiske og administrative virkemidler som prioriteringer og regelverk i helsetjenesten, samt trygderettigheter og økonomiske forhold knyttet til det å være kreftsyk. Studentene skal i denne modulen videreutvikle pedagogiske kunnskaper og ferdigheter slik at de kan ivareta sitt pedagogiske ansvar overfor pasienter, pårørende, kolleger og studenter, samt få kunnskaper om ledelsesprinsipper. Kreftsykepleie

skal være kunnskapsbasert og hva som skjer nasjonalt og internasjonalt innen forskning og utvikling når det gjelder fagområder, står sentralt i modulen.

Emne: Forebygging av kreft

- Forebygging av kreft. Kreftsykepleiers rolle i forebyggingsarbeidet. Helseopplysning og atferdsendring. Livsstil og levekår.

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har kunnskap om ulike nivåer i kreftforebygging, og kreftsykepleiers rolle i forebyggingsarbeidet

Ferdigheter

- Kan vurdere og initiere samhandling mellom de ulike nivåene i helsetjenesten, i oppfølging og omsorg av den kreftsyke og deres pårørende

Generell kompetanse

- Har videreutviklet sine pedagogiske ferdigheter slik at de kan ivareta sitt undervisnings- og veiledningsansvar overfor pasienter, pårørende, kollegaer og studenter.

Emne: Fagutvikling, pedagogikk og ledelse

- Organisering av helse- og omsorgstilbudet til pasienter som har kreft, i kommuner, fylker og på landsbasis
- Ledelse, organisering og konsekvenser av dette
- Generelle prinsipper for planlegging og administrering av sykepleietjenester
- Anvendt organisasjonsmønster belyst i relasjon til eksemplene primærsykepleie og gruppesykepleie
- Sykepleierens pedagogiske funksjon, informasjon, veiledning, støtte og undervisning - individuelt og i grupper. Gruppepsykologi / gruppedynamikk som grunnlag for ledelse av samtalegrupper og pasientundervisning i grupper for kreftsyke og etterlatte

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har kunnskap om ledelsesprinsipper og organisering

Ferdigheter

- Kan vurdere og initiere samhandling mellom de ulike nivåene i helsetjenesten, i oppfølging og omsorg av den kreftsyke og deres pårørende

Generell kompetanse

- Har videreutviklet sine pedagogiske og organisatoriske ferdigheter slik at de kan ivareta sitt undervisnings- og veiledningsansvar overfor pasienter, pårørende, kollegaer og studenter

Emne: Tverrfaglig samarbeid og nettverksarbeid

- Organisering av helse- og omsorgstilbudet til pasienter som har kreft, i kommuner, fylker og på landsbasis
- Primærhelsetjenestens målsetting og organisasjonsmessige plassering i kreftomsorgen og konsekvensene av dette for utøvelsen av tverrfaglig samarbeid på tvers av nivåene i helsevesenet
- Viktigheten av tverrfaglig samarbeid og kjennskap til ulike yrkesgruppers oppgaver og kompetanse i kreftomsorgen. Ulike samarbeidsmodeller
- Omsorg i hjemmet
- Brukermedvirkning
- Helsearbeiderens holdning til pårørende
- Barn og ungdom som pårørende

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har kunnskap om ulike nivåer i helsetjenesten
- Har kunnskap om kreftsykepleiers administrative rolle i det tverrfaglige teamet

Ferdigheter

- Kan vurdere og initiere samhandling mellom de ulike nivåene i helsetjenesten, sørge for oppfølging og omsorg av den kreftsyke og deres pårørende

Generell kompetanse

- Har innsikt i betydningen av det sosiale nettverket for hvordan kreftpasienter mestrer sykdomsperioden
- Har videreutviklet sine pedagogiske ferdigheter slik at de kan ivareta sitt undervisnings- og veiledningsansvar overfor pasienter, pårørende, kollegaer og studenter.

Emne: Prioriteringer og regelverk i helsevesenet

- Offentlige trygderettigheter og pasientorganisasjoner

Læringsutbytte

Kunnskap

- Har kunnskap om ulike lover og rettigheter som berører kreftsykepleiers rolle og pasientens sykdom
- Har grunnleggende kunnskap om lovverk, offentlige utredninger, samt politiske og administrative virkemidler som har betydning for kreftomsorgen

Ferdigheter

- Kan vurdere og initiere samhandling mellom de ulike nivåene i helsetjenesten, i oppfølging og omsorg av den kreftsyke og deres pårørende

Generell kompetanse

- Har innsikt og forståelse for overordnede prioriteringer og regelverk som influerer på arbeidet som kreftsykepleier.

Studiekrav

Studenten skriver individuell prosjektskisse på 600 ord som forarbeid til avsluttende eksamen i form av artikkel. Obligatorisk framlegg med studentopposisjon. Vurderes til bestått/ikke bestått.

Eksamen

Studenten skal skrive en artikkel, maksimalt 3000 ord, som avsluttende eksamen og skal presentere artikkelen i et avslutningsseminar. Studenten tilbys 4 x 45 min veiledning. Første veiledning gis i forbindelse med obligatorisk framlegg av prosjektskissen. Artikkelen vurderes etter gradert karakterskala fra A – F, hvor F er ikke bestått.